

פרשיית השבוע

הגזין להגות והסברה יהודית

מערכת
'פרשית השבוע'
מאחלת לקוראים היקרים ולבני משפחותיהם ולכל בית ישראל: חג אסיף שמח, שנה שמחה ועשירה ברוממות רוחנית!

וזאת הברכה - שמחת תורה תשפ"ג גיליון מס' 608

על השולחן

הרב אברהם ישראל פרידמן

מלקה דבש

אותו אב חושב לעצמו: נכון, אם אלמד עם בני הגדול מסכת בבא-מציעא, על ידי זה הוא ייעשה תלמיד-חכם ברבות הימים, אבל אם אלמד עם בני הקטן פסוק מהחומש, וכי לימוד זה ישפיע עליו לעתיד?

1.

... תורה צננה לנו משה מן קהלת יעקב (דברים לג, ד)

הילד בן ה-3 "מלקה דבש" לכולי-עלמא. הכוונה בשני המובנים: גם שחייו נטולי דאגות, אבל בעיקר - שלוקחים אותו לחיידר, עטוף בטלית כדי שילקק את האותיות בדבש.

ומה מלמדים את הבן הרך ברגע שיודע לדבר? "תורה ציווה לנו משה, מורשה קהילת יעקב" (גמרא סוכה מב, א). וכל-כך למה? מתוך אינספור פסוקים מדוע נבחר דווקא פסוק זה כדי לעשות אתו את הפסיעה הראשונה בלימוד התורה?

2.

נקדים בדברים לוחטים מכבשונו של מלהיב

ה-הלכות הגאון הצדיק רבי שמשון-דוד פינקוס זצ"ל, ונססה להטעים אף אנחנו בדברים.

כאשר ילד אומר "תורה ציווה לנו משה" (ראה מסכת סוכה מב, א) על שאף שאיננו מבין דבר, המילים חודרות לתוכו ומשפיעות קדושה לנשמתו. עד כדי כך, שאפילו אם לאחר שלושים שנה תהיה לו בעיה כלשהי בשלום-בית, ייתכן שבזכות אותן מילים טהורות שהוא 'דיקלם' בהיותו פעוט בן שלוש, הוא יתאפק ולא יענה דבר כנגד דברי אשתו! שהרי כבר נאמר "הלא כה דברי כאש נאום ה'" (ירמיה כג, כט) - המצוות הנן כאש, ולא סתם אש, אלא אש אלוקית, אש להבה של קדושה. לכל מילה של תורה, לכל קיום מצווה ממצוות התורה (שופר, לולב וכו') ישנה השפעה פנימית על האדם.

אלא שכשם שנוטלים תרופה, השפעתה לא תמיד ניכרת על החולה באופן מיידי, כך גם לענייננו: לא תמיד התוצאות מגיעות מיד, אך הן וודאי יגיעו בזמן כלשהו.

בהקשר לזה שמעתי מאמי, שבישיבת מיר היו בחורים שסבלו מתת-תזונה, ופעם בשנה היו נוסעים ל'דאטשה' על מנת להתרפאות. באתו מקום היו דואגים להאכילם מאכלים משמינים. והנה כל פעם כשסיימו הבחורים את סעודתם המשמינה, רצו מיד למראה כדי לראות האם כבר השמינו מעט..

השפעת הלימוד אינה ניכרת מיד, אך היא חודרת לעומק נפש הילד. כל פסוק מהחומש משפיע על הילד לגדול ולהיות ירא-שמיים.

3.

צילום: יל אור (המאיר הקטן)

ממשיך הרב פינקוס במבטו החודר והשובה כל נשמה בוערת:

הבעיה של הורים רבים היא, שהם רוצים לראות תוצאות מידיות מהלימוד עם בנם - פעולה ותוצאה! מטעם זה ישנם כאלו שמתעצלים ללמוד עם בנם בן החמש פסוקים מהחומש.

אותו אב חושב לעצמו: "נכון, אם אלמד עם בני הגדול מסכת בבא-מציעא, על ידי זה הוא ייעשה תלמיד-חכם ברבות הימים, אבל אם אלמד עם בני הקטן פסוק מהחומש, וכי לימוד זה ישפיע עליו כשהוא יגיע לגיל שמונה-עשרה, עשרים ושלושים!?!..."

אולם אותו אב טועה.

משל למה הדבר דומה? כשתינוק בוכה באמצע הלילה ויש צורך להאכילו בדייסה, יעשה האב חשבון לעצמו: "לשם מה אתאמץ כעת להכין לו בקבוק עם דייסה - מאכל שלא תהיה לו כל השפעה עליו בהגיעו לגיל עשרים? אשקהו מיד 'קולה' וזהו!... או לחילופין כדי שיפסיק התינוק הרעב לבכות, במקום להכין לו את המאכל המתאים, ייתן לו אביו שוקולד או סוכריה, העיקר שיהיה שקט... והרי כל אחד

ואלה המשפטים

משפטי לחיים

היה זה בימי אימי

השואה, ימים של דם, אש ותמרות-עשן. יום שמחת-תורה היה היום, ושמועה גונבה לאוזנו של ראש-הישיבה כי רעייתו הרבנית ובניו עלו על המוקד.

“אולם ראש ישיבת טעלז הרב בלוך - כמה מפתיע - עלז עם התורה, כאילו דבר לא אירע. ויהי לפלא. היו שחשבו הוא ביטא באותם רגעים של חושך ואור המשמים בערבובי'א - את ה'חסיד' של בעל חובת-הלבבות: “אבלו בליבו וצהלתו בפניו”.

“לא עשיתי מעשה רמייה”, הסביר לאחר מכן לתלמידיו ברגע של גילוי-לב. “הייתה לי שמחה שלמה עם התורה. מאידך, היה לי גם עצב גדול על האסון שפגע בי. אין כל סתירה בין הדברים. אין מלכות נוגעת בחברתה כמלוא-נימא!”

(ספר 'זבח משפחה')

מחדירים לקטן, שהמילים הללו של התורה, הם מילים של אש אלוקית. הנושא הוא הרבה לפני עמלה או עיונה של תורה. הנושא הוא בסיסי הרבה-יותר - קדושת התורה. שהבן-יקיר יספיג לתוככי נשמתו את עוצם קדושת התורה. שלומר 'תורה ציווה לנו משה' - גם מבלי להבין מאומה - זה בעצם הלב של התורה הקדושה!

בהתאם לכך ראוי להוסיף ולהטעים שאולי נבחר דווקא פסוק זה שהרי דרשו חכמינו (ברכות נו, א) ש'מורשה' פירושו 'מאורסה', שהיהודי יוצר למעשה קשר של נישואין וחיבור עם תורת ה'. והיינו שפסוק זה, הנועד לקדש את הילד בתחילת שעת דיבורו, הוא דייקא שיכול לבוא וללמד על קדושת התורה והקשר עם קודשא-בריך-הוא בעצם, בכל לימוד של דברי אלוקים-חיים!

חלק דבש

(המשך)

מבין שהחוסר מזון בריא בהיותו תינוק ייתן בו את אותותיו כשיגיע לבגרות (מתוך שיחות הרב פינקוס - ענייני חינוך)

4.

אשר חשבנו אפוא, ברשותכם - אחים יקרים, להטעים את הדברים קמעא: בפירוש רבינו מנוח על הרמב"ם (פרק ב' מהלכות שביית עשור כמדומנו) כתב שהמטרה בלימוד הפסוק 'תורה ציווה לנו משה' בפעוט היודע לדבר, היא "להכניסו תחת הקדושה".

מאי-משמע?

דומנו שכך הוא פירושם של דברים:

הלא הקטן שלפני רגע הצליח לומר "אאבאא", בוודאי לא יצליח להבין 'אלו מציאות', ואפילו בקושי יצליח להבין פירוש פשטני של פסוק בתורה. ועל דברי למדנות מ'רבי שמעון שקאפ' שלומדים בכיתה ח' - בוודאי שאין על מה לדבר.

מה כן יש כאן?

5.

כפי שהצביע הרב פינקוס, מה שאנו

בשורה למאות רוכשי הספר 'דָרְכוּ' בצפת:

מהיום, יש מה לומר בשולחן שבת!

יְהִי אֹר: עם תחילת ספר בראשית, הסופר הצפתי הרב אברהם י. פרידמן מזמין אתכם למסע מלא עומק, לב והשראה על חיינו לאור הפרשה, בספר החדש 'פרשת דָרְכוּ'!

הספר החדש מלווה באזורים מושך-עין מפרי מחולו של אמן האיור רפאל דחק

מחיר השקה 30 ₪ בלבד! המהדורה מוגבלת!

עדיין ניתן להשיג את הספר 'דָרְכוּ'!

ניתן להשיג במכון 'בלבבי' - יהדות מלב אל לב פלא': 0504116867 (מתקבלות הזמנות מרוכזות)

הפנקסו של החנך

דילחות הינוכיות אקטואליות

תהיה מי שאתה..

תמשנתו החינוכית המפעימה של הגאון רבי דוד ברוור זצ"ל - משגיח בישיבת ותיבות חכמה, שנסתלק בשמחת-תורה תשפ"ב << בהיות ובמהדורות מסוימות, הטור נשמט - אנו מביאים אותו שוב לתועלת הרבים

תלמידיו של אבא - הרה"ג רבי דוד ברוור זצ"ל - כתבו והלחינו שיר חדש לזכרו.

זהו שיר על אבא שבו הם מבטאים את הגעגוע והקשר העמוק שנחרט בנשמתם. התנגנו לי כמה ממילות השיר... "סולל לי את הדרך, לא פוחד ולא נרתע, כן גם לך יש ערך, רק תהיה מי שאתה". התרפקתי על מילות השיר ועל המשמעות שלהן.

כי זה היה אבא, רב שסולל את הדרך לתלמידיו, שלא פוחד לומר להם, שיש להם ערך גם אם הם חסרים ולא מושלמים, ומרגישים שיש יותר מהם בסביבה. כי אתה שווה. אם כל מה שיש או אין בך. ולא צריך לפחד להיות מי שאתה.

ואולי בעצם, זה היה אבא. שסלל לעצמו את הדרך, שעמל והשקיע. שהיה קשה לו עם הסביבה וממה שציפתה ממנו, ברגעים שהרגיש שהוא בעצם חסר. שצפה שיקבלו אותו ושיהיה לו ערך למרות החסרונות. עד שהגיע לתובנה אמיתית של "תהיה מי שאתה". בלי פחד, כי רק כך תוכל להתקדם.

לפני כמה שנים חגג אבא את סיום הש"ס, וערכנו בבית סעודה מפוארת כיאה לכזה מאורע.

אני זוכרת איך אבא נעמד לדבר עם חיוך כזה ומבט שובב, והתחיל לומר: "כמו שאתם מכירים אותי אתם יודעים שאני לא איש של סיום ש"ס. קשה לי

לסיים משהו כזה גדול, אני שובב קטן ולא מתאים לי לסיים ש"ס. רק מה, איך הצלחת?

תלמודא

מושג תלמודי אחד

ענייני השעה:

ריקודי שמחה - ברחבת הכותל?!

נתתי ליבי לדון במה שנהגו לעשות ברחבת הכותל המערבי מעמדי 'שמחת בית השואבה' ו'הקפות שניות' בליווי כלי זמר, האם ראוי לנהוג כן.

ראשית, מהסיבה הפשוטה של תקנת חכמי ירושלים. בידוע הוא, שמקדמת דנא נהגו בירושלים שלא לערוך שמחות נישואין בכלי-זמר, וזאת משום ש"החורבן מול עינינו" (ובאמת למיטב זכרוני עיקרה של התקנה הייתה באזור העיר העתיקה, הסמוכה ונראית למקום המקדש. ראה בהרחבה בספר 'אדרת שמואל' - אורחותיו של רב עיר הקודש רבי שמואל סלנט זצוק"ל).

והנה נערוך חשבון פשוט: אם תיקנו לאסור שמחת מצווה בעיר העתיקה - בוודאי ובוודאי ליד כותל המקדש, שם נראה המקום בחורבנו ומעורר כאב עצום, והאמנם דווקא כאן, ממש ליד הכותל, נערוך שמחות בשיר וזמר?!

ושמעתי שפעם גער הגאון רבי נחום פרצוביץ זצ"ל - ראש ישיבת מיר בתלמידים שקפצו וכרכרו ליד הכותל בהפטירו בכאב: "מתו מוטל לפניו; ואתם רוקדים?". הדבר צרם לו מאוד.

סמך לדבר יש להביא מדברי מרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל (הובא ב'קובץ תשובות' - לקט מתשובותיו) אודות לשאלה שנשאל האם להסיר העשבייה מאבני הכותל כדי לטפחו כיאות.

מרן נקט להותיר העשבייה על כנה כדי לעורר זכר החורבן של הר ציון ולעורר להתאבל עליו כשהוא בחורבנו כך. והסמך דבריו על מאמר המשנה במגילה (פרק ג' משנה ג') כי בית כנסת שחרב עלו בו עשבים, לא יתלוש, מפני עוגמת נפש. היינו - "שיזכרו ימי בנינו ויתנו לב לבנותו אם יוכלו, או יבקשו עליו רחמים שיחזור" (פירוש רבינו עובדיה מברטנורא על אתר).

ואם כן, הבה נבוא חשבון: אם קבעו חז"ל כי יש עניין להראות שממון בית מקדשנו ותפארתנו שעלה באש בעוונותינו, היינו שמדובר במקום שעשוי לעורר כאב, היאך נרקוד ונעלוז בדיוק באותו המקום? פליאו.

במידה ויש לכם - הקוראים - מקום ללמד זכות על המנהג, נשמח לקבל למדור זה.

"כשהייתי אברך צעיר הציעו לי ללמד "דף היומי" בבית כנסת לבעלי בתים, אני התלבטתי והחלטתי שזה דווקא מתאים לי, אנשים הסתכלו עלי והרימו גבה, חלקם אפילו ניסו להוריד אותי מהרעיון. זה היה דבר כל כך לא מקובל באותה תקופה, אבל אני הרגשתי שהמחייב הזה רק יתרום לי בסדר יומי העמוס והמגוון. ולא ויתרתי. וככה יום ועוד יום.. וזה כבר לא כזה גדול. וברוך השם אני זוכה לסיים את הש"ס. וזו לא הפעם הראשונה..".

אבא עבד קשה עד שהגיע לאומץ הזה, לעשות מה שנכון לו, למרות הסביבה ומה שמקובל. אבל אז, שהרגיש את זה כל כך חזק והיה לו טוב עם עצמו, התחיל לבנות גם אנשים אחרים.

פעם, סיפר לי אבא על בחור מהישיבה שהגיע אליו מתוסכל כולו ואמר לו: "הרב, אין לי שום-דבר מוצלח. בלימוד אני בינוני, בכישרון אני בינוני וגם בחברה אני בינוני. אין לי סיכוי להיות מוצלח וממילא אני לא רואה הרבה טעם בחיים הבינוניים שלי".

הבנתי את הכחור, אבל אבא - עם חוכמתו הנדירה - ידע מה לומר.

"אתה מסתכל על עצמך ביחס לסביבה, ובאמת ביחס אליה אתה בחור בינוני, יש יותר מוצלחים ממך, כישרוניים ומרשימים ממך. אז מה, אין תקוה? אתה פשוט יכול להתיימש מעצמך? וודאי שלא. רק מה, מה שעושה אדם שמח זה ההצלחה שלו ביחס לעצמו. אם אתה תעשה "חבורה" טובה, הרי שביחס אליך, ביחס למקום ולכישרונות שלך - אתה תהיה מרוצה מעצמך... אכן, עדיין לא תהיה ה'שפיץ', אבל תהיה מרוצה מעצמך. יהיה לך טוב עם מה שעשית, וממילא פחות יפריע לך זה שאתה בינוני ביחס למצוינים. זה עבודה, כי אנחנו חיים בסביבה שמשווה כל הזמן ומעריכה את המיינסטרים, אבל זה האמת".

ולאחר זמן, ניגש אליו הבחור שמח והודה על החבורה המוצלחת שמסר, ועל הרגשתו הטובה.

לאחר הפטירה היה לאבא יום הולדת. וראיתי מכתב שאחד ממקורביו כתב לו.. זה היה מכתב כאוב ומלא געגוע. והיה כתוב שם: "איפה שאתה נמצא אין לי מה להביא לך מתנה, אני חומרי ואתה כבר לא... אבל אני מבטיח לך, שאעשה הכול כדי שאצא הכי אני שיכול להיות....". זה היה אבא וזו הייתה משנתו החינוכית.

היצירה הספרותית החדשה של הסופר הצפתי:

איזה סוד יגלו התלמידים בבית-העלמין העתיק בעיירה קוצק?

אחרי פלקה:
35
בלבד!
לא ניתן לרכוש
בחנויות

מזל טוב: יצא לאור הספר

”בוודאי גם שם”

יצירה ספרותית חדשה וייחודית מקולמוס-הנשמה
של הסופר הנודע הרב אברהם ישראל פרידמן.

למעלה מ-70 סיפורי השגחה אישיים
של סגירות-מעגל מפתיעות בסערות החיים,
סיפורי אמונה מרגשים שיותירו אתכם פעורי-פה..

לפרטים על נקודות-המכירה ברחבי הארץ ולרכישה - המו"ל: מכון "בלבדי"
פלא': 050-4116867 דוא"ל: abyisrael@gmail.com

עדיין ניתן לרכוש את הסדרה החינוכית המבוקשת 'דרך' וכן את הספר 'פרשת דרכים' בליווי איורים, בהוצאת המכון